

Hemmelig.

St. prp. nr. 19.

(1935)

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

Finans- og Tolldepartementets innstilling av 15 februar 1935, som er bifallt ved kongelig resolusjon av samme dag.

(Foredratt av statsråd Gunnar Jahn.)

Den 25 januar 1935 er etter innstilling fra Handelsdepartementet sendt meddelelse til Stortinget (St. med. nr. 20 for 1935) om importregulering av gummifottøi, fajanse, fjær og dun og automobiler.

Handelsdepartementet anbefaler at denne regulering forsåvidt angår gummifottøi og fajanse snarest blir ophevet, idet det samtidig anfører at spørsmålet om hvorvidt reguleringen bør erstattes med en tollforhøielse på de nevnte varer til beskyttelse av den norske produksjon, i tilfelle vil bli behandlet av nærværende departement.

I den anledning skal man tillate sig å fremkomme med følgende redegjørelse angående omhandlede tollspørsmål:

I.

Gummier og harpikser:

4. gummielastikum og guttaperka i arbeide:
 - c. fottøi, ikke annensteds nevnt, av gummielastikum i eller uten forbindelse med andre materialer, derunder også tøisko med såler av gummielastikum:

L.nr. 264.

1. oversko med skafter av flerfarvet tøy, eller med utstyr av silke, fløiel, plysj, ekte eller imitert pelsverk 1 kg. kr. 1,50

L.nr. 265.

2. oversko med skafter av ensfarvet tøy uten sådant utstyr som nevnt i punkt 1
1 kg. kr. 1,25

L.nr. 266.

3. tøisko med såler av gummielastikum 1 kg. » 1,20

L.nr. 267.

4. annet 1 kg. » 0,80

Gummifottøiimportørenes Forening, Oslo, har i skrivelse til departementet av 31 oktober 1934¹ andratt om:

1. at grunntollen for gummifottøi, hvorved der siktes til de under «Gummier etc. 4. c. 3» henhørende tøisko med såler av gummielastikum, nedsettes fra kr. 1,20 til kr. 0,80 pr. kg., og
2. at grunntollen for støvler, kalosjer, snesokker o. l., hvormed der siktes til det under «Gummier etc. 4. c. 4. annet» henhørende fottøi, nedsettes fra kr. 0,80 til kr. 0,60 pr. kg.

Likeledes har Skotøigrossisters og Agenter Landsforening, Oslo, i skrivelse til departementet av 30 oktober

¹ Følger som uttrykt bilag.

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

1934 andratt om tilsvarende tollnedsettelse for tøisko med såler av gummielastikum som i andragendet foran under 1 omhandlet.

I det førstnevnte andragende fra Gummifottøiimportørenes Forening fremholdes, at den nuværende toll må ansees for å være høiere enn nødvendig for å beskytte den norske industri. Det anføres, at den økning i importen, som har funnet sted, er skjedd samtidig med en veldig økning i forbruket av gummifottøi, således at importen ikke har bevirket nogen nedgang i de norske fabrikkers omsetning. Det de norske fabrikkere ved hjelp av tolltillegget opnår er å la den økede omsetning komme sig selv til gode på importens bekostning.

Med hensyn til, at den store import fra Japan av billige varer er blitt fremholdt som en fare, påpekes at dette ikke er noget enestående for Norge, og det henvises i denne forbindelse til, at land som Danmark, Sverige, England og U. S. A. ikke har funnet det påkrevet å beskytte sin fabrikasjon av gummifottøi med så høie tollsatser som Norge.

De nevnte lands tollsatser er oplyst å være:

D a n m a r k :

Gummistøvler kr. 1,00 pr. kg.
Gummisko og kalosjer . . . » 1,50 » »

S v e r i g e :

Kalosjer, støvler og fottøi,
helt av gummi kr. 1,20 pr. kg.
Canvassko » 1,50 » »

E n g l a n d :

Støvler, sokker etc. som
rekker over anklen sh. 1/6—4/0 pr. par
Gummisko, kalosjer etc. » 0/8—1/0 » »

U. S. A.:

Tollen er 25 pct. av verdien for gummifottøi med undtagelse av canvassko med gummisåle, hvorav tollen er $\frac{1}{3}$ av verdien.

Det anføres at der må utvises forsiktighet med tolltillegg, som rammer varer fra land, hvis import fra Norge er betydelig høiere enn eksporten. I så henseende henvises til et vedlagt utklipp¹ av en i Norges Handels og Sjøfartstidende den 27 april 1934 inntatt uttalelse angående Norges kommersielle interesser i Japan.

Som eksempel på hvordan den nuværende toll på tøisko med gummisåle virker trekkes en sammenligning mellom et japansk merke «Helmet» og tilsvarende kvalitet fra Askim Gummivarefabrik A/S, den såkalte «konkurransesko», som fabrikken vesentlig selger:

J a p a n s k v a r e.

Cif. Oslo	Barn	Pike	Dame
Pris japanske sko	sh. 8/1 pr. dus.	sh. 10/1	sh. 12/—
	kr. 0,66 pr. par	kr. 0,85	kr. 1,00
Toll pr. par	» 0,55 —	» 0,82	» 1,10
Netto innkjøpspris	» 1,21 —	» 1,67	» 2,10
Engrospris	» 1,60 —	» 2,15	» 2,60
÷ 15 pct.	» <u>1,36</u> —	» <u>1,83</u>	» <u>2,21</u>

N o r s k v a r e.

	Barn	Pike	Dame
Askims engrospris	» 1,70 —	» 2,00	» 2,35
÷ 20 pct.	» <u>1,36</u> —	» <u>1,60</u>	» <u>1,88</u>

Herfra trekkes en ytterligere rabatt eller bonus på 3 pct.

Videre anføres at med den tidligere (før 6 mars 1934) gjeldende toll inklusive tilleggene kr. 1,44 pr. kg. vil engrosprisen på de japanske varer med 15 pct. rabatt bli:

	<u>1,19</u> —	» <u>1,59</u>	» <u>1,89</u>
--	---------------	---------------	---------------

¹ Følger som uttrykt bilag.

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

I andragendet fra Skotøigrossisters og Agenters Landsforening er bl. a. anført følgende:

«Med hensyn til gummiskotøi er ikke bare tollen for gummisko med stoff overdel pålagt fra kr. 1,44 til kr. 2,16 pr. kg., men det er også innført importkontingentering. I Sverige og Danmark har man bibeholdt den gamle tollsats som var omtrent den samme som i Norge, og har man ikke innført nogen kontingentering. Det er beklagelig at vi i Norge spesielt i vår branche skal underkastes så meget større vanskeligheter enn i våre naboland, og til tross for inn-trengende henstillinger fra de forskjellige branchegrupper. De norske myndigheters opptreden i denne sak har vakt bitterhet.

Man skulde tro at den norske gummi-industri var i en betrengt stilling, men tillater vi oss å opgi skatteligningen for A/S Askim Gummivarefabrik for 1934—35:

Kapital	kr. 3 999 000
Inntekt	» 1 666 900
Hvorav fondsinntekt	» 928 100

Dette er i sannhet talende tall. I følge avismeddelelser har fabrikkene kunnet opprettholde en meget betydelig eksport, mens den for hjemmemarkedets vedkommende har fått gjennomført både en betydelig tollforhøielse og kontingentering av innførsel fra fremmede land. Det er derfor lett å forstå at der i disse dager startes en ny fabrikk som i sin tegningsinnbydelse gjør oppmerksom på de meget gunstige vilkår for gummifottøi-industrien i Norge.»

De foran citerte andragender har av departementet vært forelagt Norges Industriforbund og Norges Handelsstands Forbund.

Norges Industriforbund har i skrivelse av 28 januar 1935 meddelt, at der ikke gjennom forbundet vil fremkomme nogen uttalelse i saken, idet forbundet er bekjent med at A/S Askim Gummivarefabrik har avgitt uttalelse vedrørende spørsmålet direkte til departementet.

Norges Handelsstands Forbund har med skrivelse av 15 januar 1935

uten selv å avgi nogen uttalelse oversendt gjenparter av følgende innhentede uttalelser:

- a) fra Manufakturgrossistenes Landsforening av 30 november 1934, hvori anføres at landsforeningen finner å burde støtte andragendene om tollnedsettelse på gummifottøi,
- b) fra Manufakturkjøbmennenes Landsforening av 12 desember 1934, hvori anføres at foreningen i hovedsaken slutter sig til andragendene og henstiller at tollene på gummifottøi nedsettes.

Fra A/S Askim Gummivarefabrik, Askim, er vedrørende andragendet fra Gummifottøi-importørenes Forening innkommet en skrivelse av 19 desember 1934,¹ hvori fremholdes at der ikke er grunn til tollnedsettelse, idet den nuværende toll, når hensyn tas til det her i landet gjeldende lønnsnivå, ikke yder tilstrekkelig beskyttelse mot import fra de land, hvor de sociale forhold er vesentlig dårligere enn i Norge. Det anføres at firmaet kun ved en efter forholdene her i landet utrolig opdreven produksjon og ved anvendelse av de mest rasjonelle og moderne arbeidsmetoder har vært istand til å drive sine fabrikkasjonskostninger så langt ned at det tross en for dårlig tollbeskyttelse er istand til å holde den pågående import i tømme.

Det fremholdes at hvis tollene på stoffsko med gummisåle ikke var blitt forhøiet samtidig som der blev innført kontingentering, vilde firmaets stilling idag ha vært helt uholdbar.

Med hensyn til de foran refererte utenlandske tollsatter bemerker firmaet bl. a., at Danmark har regulert hele sin import av gummifottøi ved valutarestriksjoner, at tollene i England ikke kan finnes å ligge under den norske, og at U. S. A. efter der gjeldende bestemmelser har anledning til å beregne verditollen av den normale butikkpris for amerikansk vare, hvorved tollene blir tilstrekkelig til å avskjære enhver import.

Angående tollene i de øvrige land anføres følgende:

¹ Følger som uttrykt bilag.

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

«Tyskland. Mk. 2,10 pr. kg. for gummi-sjøstøvler og matte tunge varer.

Mk. 3,10 pr. kg. for annet gummi-fottøi.

Tilgodehavender kan ikke fåes ut uten mot varebytte. Der er således praktisk talt importforbud. Den svenske fabrikk i Helsingborg har derfor begynt en fabrikk i Hamburg. Dunlopkoncernet i England er hovedinteressent i en fabrikk i Hanau. Frankrike. 12 frcs. pr. par for kalosjer, 24 frcs. pr. par for snesko og alt annet gummifottøi. Prohibitive satser for eksport til Frankrike.

Italien. Fra lire 5 til lire 30 pr. par. Helt prohibitive satser.

Rumenien. Ved import av gummifottøi til Rumenien må man forplikte sig til å utveksle med rumenske varer, vesentlig agrarprodukter til et beløp som betydelig overstiger verdien av importvaren. Den største vanskelighet er imidlertid Nationalbankens valutarestriksjoner og de overmåte utrygge kredittforhold i landet.

Ungarn.

Østerrike. Streng kontingentering. Umulige pengeforhold.

Schweiz. Kontingentering. Toll på alle sorter tøisko med gummisåler, schw. frcs. 2 pr. kg.

Holland. Kontingentering.

Spanien. 5 gullpesetas pr. par. Tollen helt prohibitiv for eksport dit.

Tyrkia. Egen fabrikk med svensk kapital. Denne fabrikk har monopol på det tyrkiske marked.

Tvert imot å redusere eller lempe på bestemmelser har der siden den tid i de forskjellige land vært truffet en rekke ytterligere skjerpene bestemmelser for import av gummifottøi. Der er innført kontingentering i Belgien, og der må av importøren innhentes importtillatelse før varen kan tollbehandles. Likeoverfor norske produsenter virker bestemmelsen prohibitiv. I Randstatene, Estland, Lithauen og Lettland er der innført tilsvarende bestemmelser. For Lithauens og Lettlands vedkommende

har disse bestemmelser helt stanset vår eksport. Til Estland har vi kunnet eksportere endel som motregning mot endel av de tekstilvarer vi tidligere kjøpte fra Estland. Da vi nu kjøper disse varer fra norske fabrikker, bortfaller vår eksport dit. Staten hever dessuten i Estland som direkte skatt 15 pct. av alle bevilgede valutabeløp til betaling av utenlandsk vare.»

Videre fremholdes, at den anførte sammenligning mellom prisen på japanske og norske sko lider av en vesentlig feil, idet prisen for det anførte merke «Helmet» ikke er en norm for de priser, hvortil japanske sko tilbys i Norge. Firmaet kjenner til at der tilbys japanske tøisko med gummisåle i større partier til priser, som for damestørrelsens vedkommende varierer fra 5 til 7 sh. pr. dusin. Firmaets billigste konkurransesko stiller sig betydelig dyrere enn skjønt den selges til en nettoppris som er direkte tapbringende. Med hensyn til at firmaets inntekt for 1933 fremstiller sig som ekstraordinært høi angis som nærmere forklaring herfor, at denne inntekt dels er fremkommet derved at reserver, oparbeidet i de gode tider, først i 1933 blev tatt med til beskatning, og at en større del av brannassuransesummen blev skattelagt som inntekt på ett år utenom gjennemsnittsligningen.

Firmaet har likeledes i en skrivelse til departementet av 30 november 1934¹ fremkommet med en imøtegåelse av andragendet fra Skotøigrossisters og Agenters Forening. Det anføres bl. a. at fjorårets importtall for gummifottøi representerer ca. 1 million par, og at denne store innførsel har bevirket arbeidsledighet ved de norske fabrikker. Ved A/S Den Norske Kalosje- og Gummivarefabrik er der således i 6 måneder i trekk arbeidet med innskrenket styrke og kun 6 timers arbeidsdag, mens fabrikkene i Askim har hatt en noget høiere beskjeftigelsesgrad.

Fra A/S Askim Gummivarefabrik er enn videre innkommet en skrivelse av 31 januar 1935, hvorav hitsettes:

¹ Folger som utrykt bilag.

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

«Vi har bragt i erfaring at der fra forskjellige eksportørhold i den senere tid har vært gjort forsøk på å få ophevet den nu eksisterende kontingentering på gummifottøi.

I den anledning tillater vi oss å meddele det ærede departement hvorledes en sådan foranstaltning vil virke på vår bedrift og de ved denne ansatte arbeidere:

Med de nuværende regler for kontingentering og de nuværende tollsats er stillingen for norsk industri på dette område overordentlig vanskelig.

Under normale forhold beskjeftiger vi ved vår fabrikk i Askim op til 1 000 à 1 100 arbeidere og ved Den Norske Kalosje- & Gummivarefabrikk i Mjøndalen op til ca. 400 arbeidere. Salgsforholdene i den senere tid har imidlertid bevirket at vi har måttet opsi ca. 400 arbeidere ved fabrikk i Askim og ca. 150 arbeidere ved fabrikk i Mjøndalen. En av de ting som mest har tvunget oss til å foreta dette radikale skritt er konkurransen fra Japan.

Selv om der er innført kontingentering og nogen toll på de varer som fabrikeres ved de 2 nevnte fabrikker, har importen fra Japan allerede bragt oss store vanskeligheter i veien. Vi gjør i denne forbindelse opmerksom på at der i 1931 blev importert ca. 380 000 kg. gummifottøi. Denne import steg i 1933 til ca. 452 000 kg. og i 1934 tross kontingenteringen til ca. 549 000 kg. (Se bilag nr. I)¹.

Det er disse varer som i den senere tid er kastet på markedet og som nu i høi grad vanskeliggjør vår omsetning.

Vedlagte opgave nr. I viser samtidig at prisen er sunket betraktelig. Det fremgår at importen i 1931 var ca. 380 000 kg. med en verdi av kr. 1 630 000, mens de tilsvarende tall for 1934 er ca. 549 000 kg. til en verdi av kr. 1 524 000, altså en betydelig senkning av verdien pr. par.

Samtidig vedlegger vi en opgave over vår fabriks salg av gummifottøi i årene 1930, 1931, 1932, 1933 og 1934 (bilag II),¹ hvorav fremgår at dette har sunket fra 1930 til 1934, fra ca. 1 608 000 par til ca. 1 383 000 par.

Hvis statsmyndighetene skulde bestemme at kontingenteringen nu skal opheves kommer vi i en overordentlig vanskelig stilling. I allfall må denne forandring kompenseres ved at vi får et tolltillegg som setter oss istand til å beskjeftige ihvertfall den vesentlige del av den arbeidsstokk vi nu har. Uansett tollens størrelse må vi i tilfelle være forberedt på å avskjedige en

hel del av våre arbeidere ved kontingenteringens ophevelse. For det første må vi nu konkurrere med Østen, som selger til priser som krever en ganske annen tollsats enn den vi nu har hvis vi skal være beskyttet, og dessuten er der en rekke andre land som f. eks. Finland, Belgien, Tsjekkoslovakia, Sverige, Tyskland, Amerika etc. som delvis har langt lavere arbeidslønninger enn oss og delvis har en stor overproduksjon som må eksporteres så å si uansett hvilke priser som kan opnåes.

I 1926 var toll på kalosjer og annet gummifottøi kr. 1,00 pr. kg., men blev denne efter påtrykk fra utlandet satt ned til kr. 0,80 pr. kg.

Som et nogenlunde effektivt vern mot dumpingpriser fra utlandet må vi ha en toll av:

kr. 1,20 pr. kg. for gummifottøi under tolltariffens nr. 266, punkt 3,
kr. 1,60 pr. kg. for tøisko med gummisåle under tolltariffens nr. 267, punkt 4, selvfølgelig med gjeldende tillegg 50 pct. + 20 pct., slik at den effektive toll blir kr. 2,16 resp. kr. 2,88 pr. kg.

Disse tollsats er trenger vi absolutt for å holde vår fabrikkasjon nogenlunde igang og for at vi skal kunne beskjeftige et rimelig antall arbeidere.

Hvis kontingenteringen ophører må vi dog i et hvert tilfelle se den mulighet i øinene at der må avskjediges adskillige arbeidere såvel ved vår bedrift i Askim som ved fabrikk i Mjøndalen.

Vi er opmerksomme på at vår direksjons formann i sin tid har vært inne på tanken om å opheve kontingenteringen mot å få en betydelig tollforhøielse. Efter de opgaver vi nu har innhentet er vi imidlertid bange for at denne linje ikke vil føre frem. Fabrikkerne i utlandet, spesielt i Japan, selger nemlig så billige varer at vi må være forberedt på at den tollsats som skal beskytte oss tilstrekkelig, praktisk talt må være prohibitiv.»

Med skrivelse av samme dato har firmaet oversendt avtrykk av gevinst- og tapskonto samt balansekonto vedrørende A/S Den Norske Kalosje- & Gummivarefabrikk, Mjøndalen for årene 1929—1933.¹ Likeledes medfulgte endel opgaver,¹ som viser produksjon og salg samt antall arbeidere i de respektive år. Det opplyses at regnskapet for 1934 ikke foreligger ennu.

¹ Følger som utrykt bilag.

¹ Følger som utrykte bilag.

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

Ennvidere er der fra A/S Askim Gummivarefabrik innkommet en lengere forestilling av 6 februar 1934,¹ hvori fremholdes nødvendigheten av en tollforhøielse som ansøkt av firmaet i skrivelse av 31 januar 1934 for tilfelle av at importreguleringen blir ophevet.

Til belysning herav medfulgte kalkyle¹ for firmaets artikkelnummer 512, som er en av dets almindeligste artikkel av tøisko med gummisåle (hvit turnsko). Netto-produksjonsprisen for denne er kr. 1,75 pr. par og med tillegg av handelsmessige omkostninger samt en fortjenestemarginal på 5 pct. blir selvkostendeprisen 2,02. Der er videre opstillet en beregning hvorefter en konkurrerende japansk vare selv ved en forhøielse av grunntollen til kr. 1,60 pr. kg. som ansøkt kun vil komme i en pris av kr. 1,99 pr. par. Det fremholdes at fabrikken særlig i de 2 siste år har hatt betydelig tap på sin sommerskoproduksjon, og at nevnte produksjon av hensyn til bedriftens økonomi må ophøre hvis den ikke kan gjøres lønnsom. Dette vil i tilfelle medføre at flere hundre arbeidere blir ledige.

Hvad angår tollene på vintervare fremholdes at også denne er for lav til å gi beskyttelse mot den stadig tiltagende import av billig utenlandsk vare. Der medfulgte en kalkyle¹ for en vanlig herrekalosje, hvorav fremgår at denne koster firmaet i produksjon tillagt direkte omkostninger kr. 2,60 pr. par. Det anføres eksempelvis at med en importpris så lav som kr. 1,00 pr. par, vil prisen med tillegg av tollene stille sig betydelig lavere enn selvkostendepris for den vare, som firmaet fremstiller.

Det fremholdes videre, at det av de innsendte oppgaver vil fremgå, at de 2 fabrikker normalt kan beskjeftige ca. 1400 arbeidere, at det samlede lønningsbudgett er ca. 2,7 mill. kr., og at der kjøpes råvarer fra norske fabrikker til produksjon av gummifottøi for ca. 1½ mill. kr. Sluttelig anføres, at det herav vil forstås, at det er store økonomiske verdier som står på spill, hvis man skulde risikere at driften ved de to fabrikker på grunn av for lav tollbeskyttelse helt eller delvis innskrenkes.

¹ Følger som uttrykt bilag.

Departementet skal bemerke:

A/S Askim Gummivarefabrik blev stiftet i 1920 med en aktiekapital på kr. 1 000 000, som i 1928 blev forhøiet til den nuværende aktiekapital kr. 1 500 000. Herav er der ifølge Kierulfs Håndbok av 1934 i hvert av årene 1929—1933 utdelt 10 pct. utbytte.

I 1932 blev selskapet sammensluttet med A/S Den norske Kalosje- & Gummivarefabrik, Mjøndalen, ved kjøp av aktiene i denne fabrikk til en kurs av 105 pct.

Sistnevnte firma blev stiftet i 1896. Dets nuværende aktiekapital kr. 480 000 har vært uforandret siden 1919. I årene 1929—1932 utdeltes intet utbytte, hvorimot der for 1933 utdeltes 6 pct.

A/S Askim fabrikkens bygninger blev i august 1933 i stor utstrekning ødelagt ved brand. Efter gjenopbygningen i løpet av det efterfølgende år er fabrikken nu i alle henseender i velutstyrt og god stand.

Efter de meddelte opplysninger kan de to fabrikker normalt beskjeftige ca. 1400 arbeidere, men antallet varierer sterkt efter sesongen. I skrivelse av 6 februar 1935 er det opplyst at arbeiderantallet ved fabrikkene i Mjøndalen og Askim da utgjorde henholdsvis 285 og 750.

Den samlede omsetning for begge norske fabrikker har ifølge opgave fra firmaet i dets skrivelse av 19 desember 1934 stillet sig således:

	Antall par.	Kr.
1930	2 154 559	7 241 289,13
1931	2 001 005	6 622 476,31
1932	1 974 942	6 796 907,75
1933	2 154 952	6 394 872,31
1934 pr. ³¹ / ₁₀	1 918 648	4 703 041,59

Ifølge den offisielle statistikk har importen for annet gummifottøi (nuværende tariffposter Gummier etc. 4. c, 3 og 4) utgjort:

	Kg.	Verdi kr.
1929	368 077	2 396 800
1930	379 178	2 085 500
1931	380 193	1 684 830
1932	294 853	1 170 452
1933	455 198	1 531 666
1934	549 345	1 522 292

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

Det i sistnevnte år innførte kvantum fordeler sig således:

Gummier 4 c 3 og 4.

Land	1/1—7/3 1934, begge tariffposter		8/3—31/12 1934 tøisko		8/3—31/12 1934, annet		Tilsammen	
	Vekt kg.	Verdi kr.	Vekt kg.	Verdi kr.	Vekt kg.	Verdi kr.	Vekt kg.	Verdi kr.
Danmark	1 298	1 880	2 770	5 915	2 342	10 120	6 410	17 915
Finnland	50	90	2 551	12 949	9 109	43 238	11 710	56 277
Polen og Danzig	269	750	370	1 400	1 314	3 499	1 953	5 649
Sovjet Samveldet	1 139	2 998	—	—	—	—	1 139	2 998
Storbritannia	12 127	24 872	16 185	43 549	13 196	37 757	41 508	106 178
Sverige	8 401	29 425	23 406	91 006	30 762	135 935	62 569	256 366
Tsjekkoslovakia	7 761	18 766	29 165	72 071	16 299	61 938	53 225	152 775
Tyskland	1 153	5 227	24 871	147 910	6 067	38 026	32 091	191 163
De Forente Stater	2 084	7 469	1 565	3 948	13 052	55 012	16 701	66 429
Japan	156 019	306 794	126 532	262 372	23 030	43 656	305 581	612 822
Belgia	—	—	596	1 235	—	—	596	1 235
Nederland	—	—	—	—	40	83	40	83
Canada	1 421	3 767	769	3 610	9 610	37 302	11 800	44 679
Britisk India	1 369	2 500	—	—	328	610	1 697	3 110
— Malacca	1 447	2 500	—	—	—	—	1 447	2 500
Sveits	—	—	3	39	—	—	3	39
Letland	—	—	86	362	133	810	219	1 172
Østerrike	—	—	5	50	359	2 483	364	2 533
Kina	—	—	—	—	4	5	4	5
Filipinene	—	—	—	—	271	690	271	690
Ungarn	—	—	—	—	17	174	17	174
Sammenlagt	194 538	407 038	228 874	646 416	125 933	471 338	549 345	1 522 292

Eksporten har ifølge den offisielle statistikk stillet sig således:

	Kg.	Verdi kr.
1930	318 952	1 927 778
1931	182 177	1 016 691
1932	136 178	907 748
1933	78 490	372 409
1934	126 893	506 821

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

De i sistnevnte to år utførte kvanta av kalosjer og gummisko fordeler sig således:

	1933		1934	
	Kg.	Kr.	Kg.	Kr.
Belgia	3 491	16 100	3 557	31 122
Danmark	783	3 050	746	2 750
Estland	4 027	12 000	7 461	28 300
Færøiene	—	—	34	205
Nederland	130	750	8 042	29 625
Island	2 060	12 389	1 247	7 325
Italia	4 302	17 330	2 834	6 504
Jugoslavia	—	—	1 181	11 250
Litauen	2 919	14 820	17	225
Romania	9 881	78 000	23 545	125 088
Svalbard	479	2 661	562	3 516
Sveits	12 626	112 350	7 910	79 387
Sverige	37 688	101 904	69 323	176 916
Tsjekkoslovakia	—	—	121	1 000
Tyskland	74	800	263	3 108
Chile	—	—	50	500
Equador	30	255	—	—
Ialt	78 490	372 409	126 893	506 821

Som forklaring til den i 1934 økede eksport har A/S Askim Gummivarefabrik anført at det gamle parti og sekunda vare, som ved overtagelsen lå på lager i A/S Den Norske Kalosje- & Gummivarefabrik blev «slått vekk» på eksport.

Ved Stortingets beslutning av 5 mars 1934 og kgl. kunngjørelse av 6 s. m. blev tøisko med såler av gummielastikum utskilt som egen post og opført i tariffen som «Gummi 4 c. 3» med en grunntoll av kr. 1,20 pr. kg. mens grunntollen tidligere var kr. 0,80 pr. kg. idet varen henhørte under den tidligere post «Gummi 4 c. 3, annet», som nu er gitt betegnelsen «Gummi 4 c. 4 annet».

Derhos blev der i medhold av lov om midlertidig innførselsforbud av 22 mars 1918 ved kgl. resolusjon av 9 mars 1934, etablert importregulering for gummisko, snesko, gummistøvler og kalosjer, hvilken regulering blev satt i kraft 12 s. m.

Spørsmålet om revisjon av tollsatsene for gummifottøi, som blev fastsatt i 1927, hadde tidligere vært forelagt Stortinget i

1931 og 1932 samt i 1933, se St. prp. nr. 1 for 1933, kap. 2011, side 33—37.

Et av Stortinget i 1934 behandlet andragende fra endel importfirmaer om nedsettelse av tollene på gummifottøi medførte overensstemmende med departementets forslag ikke nogen forandring. Jfr. St. prp. nr. 1 for 1934, kap. 2011, side 37 flg.

Efter den nuværende tollsats for tøisko med gummisåle motsvarer tollene, som inklusive tilleggene utgjør kr. 2,16 pr. kg., ca. 45 pct. av den foran omhandlede produktionspris kr. 2,02 pr. par for den norske artikkel 512, der har en vekt av ca. 0,42 kg. pr. par.

Tollene for kalosjer, der inklusive tilleggene utgjør kr. 1,44 pr. kg., motsvarer ca. 25,4 pct. av den foran omhandlede produktionspris kr. 2,60 pr. par for norsk herrekalosje av vekt ca. 0,46 kg. pr. par.

Forsåvidt angår de i tiden 8 mars—31 desember 1934 innførte varer bemerkes, at efter de statistiske opgaver, utgjorde gjennemsnittsverdien for tøisko med gummisåle kr. 2,82 pr. kg., hvorav tollene mot-

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

svarer ca. 76,5 pct., og for kalosjer etc. ca. kr. 3,75 pr. kg., hvorav tollens motsvarer ca. 38 pct.

Efter den foranstående procentvise utregning av tollens må den innenlandske gummifottøiindustri sies å ha en god beskyttelse sammenlignet med annen innenlandsk industri selv under hensyntagen til at det manuelle arbeide utgjør en forholdsvis stor del av produksjonsprosessen.

Eksporten av gummifottøi har siden 1930 gått betydelig ned og utsikten til eksport må i det hele tatt sies å ligge ugunstig an mens på den annen side importen viser stigning. Men tiltross herfor har den innenlandske produksjon holdt sig godt oppe, hvilket skyldes stigningen i det innenlandske forbruk.

Den import som har foregått skriver sig foruten fra Japan også bl. a. fra De Forente Stater, Canada, Sverige, Tsjekkoslovakia, Tyskland, Storbritannia, Finland og Danmark, altså delvis fra land hvis lønnsnivå og produksjonspris ikke kan antas å avvike noget vesentlig fra vårt.

Til gjengjeld er en større del av det eksporterte gummifottøi bl. a. gått til Sverige.

Av foranstående fremgår at A/S Askim Gummivarefabrik i lengere tid har gitt meget godt utbytte (10 pct.), likesom A/S Den Norske Kalosje- og Gummivarefabrik efter å være overtatt av førstnevnte selskap for 1933 har gitt tilfredsstillende utbytte (6 pct.). Ennskjønt importen av gummifottøi har vist stigning og eksporten i de senere år er betydelig mindre enn tidligere, har de norske fabrikkers omsetning i de to siste år øket. Antall omsatte par i 1933 er således noget høiere enn i 1930, og i den tid, som der foreligger opgave for, er der fortsatt stigning i 1934. Tollbeskyttelsen representerer med de nuværende tollsatser efter de foran gitte eksempler for de norske varer ca. 45 pct. for toisko med gummisåle og ca. 25,4 pct. for kalosjer, samt for de innførte varer ca. 76,5 pct. for toisko med gummisåle og ca. 38 pct. for kalosjer.

Som det vil fremgå av den som bilag til nærværende proposisjon trykte opgave

over arbeiderantallet ved de to fabrikker i hver måned i årene 1930—34 og i januar måned 1935, er det kun i toppsesongen at antallet er nådd op til hvad firmaet har betegnet som normal drift med ca. 1400 arbeidere. Antall arbeidere i 1934 viser ikke synkning, men ligger gjennomsnittlig høiere enn i 1933. I januar 1935 ligger arbeiderantallet ubetydelig lavere enn i samme måned i årene 1932—34.

De norske fabrikkers stilling må i betraktning herav sies å være god. Selv om importreguleringen blir ophevet må det forutsettes at de stort sett vil være overlegne i konkurransen på det innenlandske marked, hvorfor der ikke antas å være grunn til nogen tollforhøielse på de omhandlede varer.

På den annen side bør der ikke bli spørsmål om å gå til nogen nedsettelse av tollens således som fra importørhold ansøkt.

Under henvisning til det anførte finner departementet ikke å burde foreslå nogen endring i de nuværende tollsatser på området.

II.

Jord og ler samt arbeider derav:

B. arbeider av jord og ler (av cement, se under Sten):

8. fajanse, ikke annensteds nevnt:

L.nr. 329.

a) hvit eller ensfarvet 1 kg. kr. 0,15

L.nr. 330.

b) annet, herunder ekte eller efterlignet forgylt eller forsølvet . 1 » » 0,20

Spørsmålet om forhøielse av tollens på fajanse er senest behandlet i St.prp. nr. 1 for 1934, kap. 2011, side 50 flg. og hvorav hitsettes:

Egersunds Fayancefabriks Co. har i skrivelse til departementet av 14 oktober 1933¹ gjentatt sitt andragende av 15 oktober 1932 om forhøielse av grunn-

¹ Følger med vedlagte dokumenter som uttrykt bilag.

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

tollen på fajanse (hvitt og kulørt stentøi) til kr. 0,30 pr. kg.

Saken har av departementet vært forelagt Norges Industriforbund og Norges Glass- og Stentøikjøbmenns Landsforening.

Norges Industriforbund har i skrivelse av 18 november 1933 meddelt at der ikke gjennom forbundet vil bli avgitt nogen uttalelse i saken.

Norges Glass- og Stentøikjøbmenns Landsforening har i skrivelse av 23 januar 1934 under henvisning til sin ved sakens forrige behandling avgitte uttalelse av 9 januar 1933 meddelt, at forholdene siden dengang har undergått en vesentlig forandring, idet der i den senere tid er kastet inn på det herværende marked store partier av mindreverdige utenlandsk fajanse, og da denne vare er særdeles lett i vekt, yder den nuværende tollsats ikke så effektiv beskyttelse som tidligere. Det anføres at Landsforeningens medlemmers import ikke er steget, tvertimot, men der viser sig allikevel å komme inn i landet særdeles meget mindreverdige vare, som det er av betydning å få satt en stopper for. På grunnlag herav anbefaler landsforeningen at tollsatsen forhøies til kr. 0,30 pr. kg. såvel for hvit som dekorert vare. Det frarådes på det bestemteste at der gjøres forskjell i tollsatsene på hvit og dekorert vare, da den norske fabrikk for å kunne fremstille tilstrekkelig dekorerte artikler må få avsetning på sin hvite vare.

Ennvidere er der innkommen til departementet en av firmaene Joh. Jørg. Backe, Oslo, Johan Martens, P. J. Strand Lillehammer Glasmagasin, Finn Andersen A/S, Sandefjord, Moss Stentøimagasin og Bjarne Rasmussen, Krsand S., undertegnet skrivelse, datert 2 mars 1934, hvori protesteres mot tollforhøielse på fajanse. Det anføres at nevnte firmaer i størst mulig utstrekning bruker Egersunds Fayancefabriks Co.'s varer, som på mange områder står fullt på høide med det beste

utenlandske i kvalitet og pris. Det fremholdes imidlertid, at den ene norske fabrikk ikke på alle områder kan ta konkurransen op med de tallrike utenlandske fajansefabrikker, som for en stor del har spesialisert sig i en enkelt genre. Med de fordringer publikum nu stiller til en virkelig bransjeforretning, ansees det ikke berettiget å legge enda større hindringer iveien for en rimelig import av fajanse, og det fremholdes at den nuværende toll yder så stor beskyttelse, som det med rimelighet kan kreves.

Departementet skal bemerke, at firmaets forrige andragende er behandlet i St. prp. nr. 1 for 1933, kap. 2011, side 44—47.

Efter sakens behandling i Stortinget blev der fra 1 juli 1933 iverksatt sådan forandring, at fajanse, som før henhørte under en og samme post uansett om varen var hvit eller dekorert, blev opdelt i 2 poster med bibehold av den tidligere grunntoll kr. 0,15 pr. kg. for hvit eller ensfarvet vare, mens grunntollen for annen vare, hvorunder ekte eller efterlignet forgylt eller forsølvet, forhøiedes til kr. 0,20 pr. kg.

Innførslen av fajansevarer (undtagen fliser) er ifølge den offisielle statistikk sunket fra 1 178 745 kg. i 1932 til 1 123 756 kg. i 1933.

Departementet skal bemerke, at der i medhold av lov om midlertidig innførselsforbud av 22 mars 1918 ved kgl. resolusjon av 9 mars 1934, der trådte i kraft 12 s. m., er truffet bestemmelse om importregulering for fajanse, således at de her henhørende varer inntil videre ikke kan innføres med mindre der foreligger skriftlig samtykke fra Handelsdepartementet eller den institusjon, som nevnte departement dertil bemyndiger.

Under henvisning hertil antar nærværende departement, at der ikke under nogen omstendighet nu bør bli spørsmål om nogen tollforhøielse.

Hertil sluttet Stortingets Finans- og Tollkomite sig, hvis innstilling blev bifalt av Stortinget.

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

A/S Egersunds Fayancefabriks Co. har en fullt innbetalt aktiekapital på kr. 900 000 fordelt på 600 aktier à kr. 1 500.

Som utbytte pr. aktie er utbetalt i

1931/32	kr. 75	=	5	pct.
1932/33	» 35	=	ca. 2,3	»
1933/34	» 75	=	5	»

Det er tidligere opplyst, at fabrikken, som er den eneste av sitt slags her i landet, er utstyrt med nutidens forbedringer i teknisk henseende. Brandforsikringsverdien av fabrikk-, lager- og kontorbygninger med maskiner, verktøi og inventar utgjorde ved utgangen av året 1934 tilsammen kr. 1 968 400.

I forbindelse med fabrikkens andragende i 1932 om tollforhøielse opplystes, at av driftskommunens ca. 3 400 innbyggere beskjeftiget bedriften 425 arbeidere og funksjonærer, der med sine familier utgjorde ca. 1 200 mennesker eller ca. 35 pct. av stedets befolkning.

Ved utgangen av året 1934 utgjorde antallet av arbeidere og funksjonærer henholdsvis 428 og 22 eller tilsammen 450.

Lønningene utgjorde i 1931 kr. 763 624 og i 1934 kr. 845 927.

Produksjonen for året 1931 androg til 1 021 300 kg., på hvilken der falt en utgift av kr. 1 148 171, hvorav 66,5 pct på lønninger, 18,5 pct. på materialer og 15 pct. på øvrige onkostninger.

Produksjonen i 1934 utgjorde ifølge innhentet opgave 944 000 kg. Herav var 827 000 kg. husholdningsfajanse til en produksjonsverdi (salgsverdi) av kr. 1 090 200 = kr. 1,32 pr. kg., og 117 000 kg. keramikkarbeider til en produksjonsverdi (salgsverdi) av kr. 400 000 = kr. 3,41 pr. kg.

Tollen inklusive tilleggene utgjør for hvit eller ensfarvet fajanse kr. 0,27 pr. kg. og for annen (dekorert) vare kr. 0,36 pr. kg., hvilket motsvarer henholdsvis ca. 20,4 og 27,5 pct. av den ovennevnte produksjonsverdi for husholdningsfajanse.

Tollen (kr. 0,36 pr. kg.) for keramikkarbeider motsvarer ca. 10,5 pct. av den ovennevnte produksjonsverdi for denne vare, som imidlertid kun utgjør en liten del av firmaets samlede produksjon.

Nogen nevneverdig utførsel finner ikke sted.

Av husholdningsfajanse og keramikk, har innførselen ifølge den offisielle statistikk stillet sig således:

	Kg.	Verdi kr.
1932	817 586	1 307 451
1933	813 652	1 212 735
1934	913 145	1 334 043

Det bemerkes, at når den tidligere gjengitte statistikk viser større tall er grunnen hertil at sanitære artikler er blitt medregnet.

Av den forannevnte i 1934 stedfunne import hitsettes følgende oversikt:

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

	Fajanse a. (hvit eller ensfarvet)		Fajanse b. «annet» (dekorert)		Samlet vekt kg.	Samlet verdi kr.
	Vekt kg.	Verdi kr.	Vekt kg.	Verdi kr.		
Belgia og Luxemburg	335	724	2 028	2 616	2 363	3 340
Danmark	1 021	3 525	13 566	34 143	14 587	37 668
Finnland	213	209	17 200	20 981	17 413	21 190
Frankrike	1	2	468	1 872	469	1 874
Nederland	68	152	1 673	4 331	1 741	4 483
Italia	141	280	11 597	24 142	11 738	24 422
Storbritannia	60 153	80 107	206 638	346 781	266 791	426 888
Sverige	7 392	12 715	84 687	124 789	92 079	137 504
Tsjekkoslovakia	611	506	107 465	163 673	108 076	164 179
Tyskland	33 661	34 493	300 387	386 988	334 048	421 481
Japan	814	901	61 987	83 652	62 801	84 553
U. S. A.	6	18	72	456	78	474
Spania	3	40	53	1 669	56	1 709
Østerrike	—	—	238	2 972	238	2 972
Egypten	—	—	7	48	7	48
Britisk Øst-India	—	—	3	55	3	55
Kina	—	—	640	1 166	640	1 166
Kanariøene	—	—	6	15	6	15
Vest-India	—	—	5	7	5	7
Tunis	—	—	6	15	6	15
Sammenlagt	104 419	133 672	808 726	1 200 371	913 145	1 334 043

Efter foranstående statistiske opgave stiller verdien pr. kg. og tollene i forhold til denne for de i 1934 innførte fajansevarer sig således:

- hvit eller ensfarvet vare ca. kr. 1,28 pr. kg., hvorav tollene motsvarer ca. 21 pct.
- annen (dekorert) vare ca. 1,48 pr. kg., hvorav tollene motsvarer ca. 24 pct.

En del av den innførte husholdningsfajanse må etter den foran omhandlede uttalelse fra Norges Glass- og Stentøikjøbmenns Landsforening antas å bestå av mindreverdige varer, som er særdeles lett i vekt, og for hvilken den nuværende toll ikke yder effektiv beskyttelse.

På grunn herav og av hensyn til driftskommunens interesser antas der i betraktning av Stortingets beslutning ved behand-

lingen av tollspørsmålet i 1933 å være grunn til å forhøie grunntollen for posten «Fajanse b.» fra kr. 0,20 til kr. 0,25 pr. kg.

Derimot antas der ikke å være tilstrekkelig grunn til å forhøie tollene for «Fajanse a.», idet i denne forbindelse bemerkes, at under nevnte post inngår en del tunge sanitære artikler.

Under henvisning til det anførte vil departementet tillate sig å foreslå, at grunntollen for tariffens lnr. 380 «Jord etc. B. 8. fajanse, ikke annensteds nevnt: b. annet, herunder ekte eller efterlignet, forgylt eller forsølvet» forhøies fra kr. 0,20 pr. kg. til kr. 0,25 pr. kg.

Under hensyntagen til Oslo-konvensjonens bestemmelser antas tollforhøielsen å måtte gjøres gjeldende fra den tid Kongen bestemmer.

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

I henhold hertil skal departementet

innstille:

At Deres Majestet vil bifalle og underskrive et fremlagt utkast til proposisjon til Stortinget om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

Vi Haakon, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget innbys til å fatte følgende

beslutning:

Fra den tid Kongen bestemmer blir grunntollen for tolltariffens l.nr. 330. «Jord etc. B. 8. fajanse, ikke annensteds nevnt: b. annet, herunder ekte eller efterlignet forgylt eller forsølv» å forhøie fra kr. 0,20 pr. kg. til kr. 0,25 pr. kg.

Finans- og Tolldepartementets innstilling følger i avtrykk.

Gitt på Oslo slott 15 februar 1935.

Under Vår hånd og rikets segl

Haakon

(L. S.)

Joh. Ludw. Mowinckel

B. Rolsted

Om forhøielse av grunntollen for visse slags fajansevarer.

Bilag.

Opgaver over arbeiderantall ved utgangen av hver måned i etternevnte år:

Ved A/S Den Norske Kalosje- & Gummivarefabrik, Mjøndalen:

Ar	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	Sep-tember	Oktober	No- vember	De- sember
1930	115	132	167	177	211	233	245	214	341	382	391	198
1931	238	284	307	308	9 ²	121 ²	135 ²	277	340	366	366	366
1932	277	303	317	319	341	354	331	375	385	421	416	416
1933	233	285	321	314	322	343	316	521	1 140	1 149	1 152	620
1934	606	589	525	380	386	411	366	344	372	389	384	396
1935	282	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Ved A/S Askim Gummivarefabrik i Askim:

Ar	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	Sep-tember	Oktober	No- vember	De- sember
1930	818	807	803	798	972	804	814	871	936	966	964	859
1931	769	746	744	734	737	724	724	749	814	892	887	810
1932	803	2 ²	2 ²	575	755	801	781	889	1 018	1 017	838	826
1933	814	812	805	805	790	837	846	293 ¹	242 ¹	258 ¹	338 ¹	289 ¹
1934	434 ³	467 ³	332 ³	808 ³	879	871	869	1 027	1 049	1 053	866	779
1935	745	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Oprydning etter brand for det vesentligste.² Arbeidskonflikt.³ Provisorisk drift. Igangsetning etter branden.